

CFAI/2025/AVIS-02

FRV/2025/ADVIES-02

11/03/2025

**Avis du Conseil Fédéral de l'Art
Infirmier concernant la prescription de
médicaments et de produits de santé par
l'infirmier responsable de soins
généraux**

**Advies van de Federale Raad voor
Verpleegkunde betreffende het
voorschrift van geneesmiddelen en
gezondheidsproducten door de
verpleegkundige verantwoordelijk voor
algemene zorg**

Direction générale Soins de Santé

Professions de santé et pratique professionnelle

Cellule organes d'avis et réglementation

Avenue Galilée 5/2 - 1210 Bruxelles

www.health.belgium.be

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Gezondheidsberoepen en

Beroepsuitoefening

Cel adviesorganen en regelgeving

Galileelaan 5, bus 2 - 1210 Brussel

www.health.belgium.be

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025	FRV/2025/ADVIES-02

Origine

Dans son courrier du 4 juillet 2024, le Ministre Franck Vandebroucke, Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique demande au Conseil Fédéral de l'Art Infirmier un avis concernant la compétence pour les praticiens de l'art infirmier de prescrire des médicaments et des produits de santé.

Le courrier du Ministre précise que dans le cadre de la réforme de la profession infirmière, la loi du 18 mai 2024 modifiant la loi relative à l'exercice des professions des soins de santé a inscrit dans la loi la compétence pour les praticiens de l'art infirmier de prescrire des médicaments et des produits de santé. Après avis du Conseil fédéral de l'art infirmier, le Roi détermine les modalités et les critères de qualification particuliers à cette fin. Après avis du Conseil supérieur des médecins spécialistes et des médecins généralistes et du Conseil fédéral de l'art infirmier, le Roi détermine également les catégories de médicaments et de produits de santé qui peuvent ou non faire l'objet d'une prescription autonome.

L'exposé des motifs de la loi susmentionnée fournit davantage de précisions : « *L'objectif est de faire une différenciation dans la compétence de prescription entre les différents praticiens de l'art infirmier. Par exemple, la prescription de vaccins est envisagée dans le cadre de campagnes de vaccination collective ou du calendrier vaccinal du Conseil supérieur de la santé. Cette mesure doit permettre d'améliorer la couverture vaccinale. Est également envisagée la prescription de médicaments de suivi, dans les marges établies par le médecin, qui indique également à partir de quels développements un renvoi des patients doit avoir lieu, et ce, dans le domaine où l'infirmière dispose d'une expérience clinique suffisante. Cette proposition est conforme aux recommandations du groupe de*

Oorsprong

In zijn brief van 4 juli 2024 heeft Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Frank Vandebroucke, de Federale Raad voor Verpleegkunde een advies gevraagd betreffende de bevoegdheid voor beoefenaars van de verpleegkunde om geneesmiddelen en gezondheidsproducten voor te schrijven.

In de brief van de Minister staat dat in het kader van de hervorming van het verpleegkundig beroep, de wet van 18 mei 2024 tot wijziging van de wet betreffende de uitoefening van gezondheidszorgberoepen voorziet in de bevoegdheid voor beoefenaars van verpleegkunde om geneesmiddelen en gezondheidsproducten voor te schrijven. De Koning bepaalt, na advies van de Federale raad voor verpleegkunde, de nadere regels en de bijzondere kwalificatiecriteria hiertoe. Na advies van de Hoge raad van artsen-specialisten en van huisartsen en van de Federale raad voor verpleegkunde, bepaalt de Koning eveneens de categorieën van geneesmiddelen en gezondheidsproducten al dan niet autonoom mogen worden voorgeschreven.

De memorie van toelichting bij eerder vernoemde wet voorziet verdere duiding: "*Het is de bedoeling om differentiatie te maken in voorschrijfbevoegdheid tussen de verschillende beoefenaars van de verpleegkunde. Er wordt bijvoorbeeld gedacht aan het voorschrift voor vaccins in het kader van collectieve vaccinatiecampaagnes of de vaccinatiekalender van de Hoge Gezondheidsraad. Dit moet de vaccinatiedekking ten goede komen. Eveneens wordt gedacht aan het voorschrijven van vervolgmedicatie, binnen de marges opgemaakt door de arts die ook aangeeft vanaf welke ontwikkelingen moet worden terugverwezen, en dit binnen het domein waar de verpleegkundige voldoende klinische ervaring heeft. Dit wordt voorgesteld in lijn met de aanbevelingen van de*

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>
CFAI/2025/AVIS-02	FRV/2025/ADVIES-02

11/03/2025

travail sur la différenciation des tâches, ainsi qu'à l'avis du CFAI 2023/03 relatif à la liste des actes de l'infirmier responsable de soins généraux. En ce qui concerne les produits de santé, sont envisagés certains pansements et compresses, pour lesquels une prescription est nécessaire dans le cadre du remboursement. »

Afin de permettre une mise en œuvre appropriée de cette notion au cours de la prochaine législature, le Ministre demande au Conseil fédéral de l'art infirmier, au Conseil supérieur des médecins spécialistes et des médecins généralistes et au Conseil fédéral des pharmaciens un avis idéalement consolidé sur l'application possible de cette compétence de prescription, tant en ce qui concerne sa portée que ses conditions. Le Ministre demande l'implication du Conseil fédéral des pharmaciens compte tenu de l'expertise de ses membres en matière de médicaments.

Le Ministre mentionne également que par souci de clarté, la compétence de l'infirmier de pratique avancée en matière de prescription de médicaments et de produits de santé est déjà inscrite dans l'arrêté royal du 14 avril 2024 fixant les activités cliniques et les actes médicaux que l'infirmier de pratique avancée peut exercer et les conditions selon lesquelles l'infirmier de pratique avancée peut les exercer. En d'autres termes, l'exercice demandé concerne principalement les infirmiers responsables de soins généraux, avec ou sans différenciation avec les infirmiers spécialisés (cf. les QPP – TPP actuels), ainsi qu'une éventuelle compétence limitée pour les assistants en soins infirmiers.

Un groupe de travail mixte du Conseil fédéral de l'art infirmier, du Conseil supérieur des médecins spécialistes et des médecins généralistes et du Conseil fédéral des pharmaciens a été mis en

werkgroep taakdifferentiatie, alsook in lijn met het advies van de FRV 2023/03 betreffende de lijst van handelingen van de verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger. Voor wat betreft de gezondheidsproducten wordt gedacht aan bepaalde verbanden en kompressen, waarvoor een voorschrift nodig is in het kader van de terugbetaling.”

Om tijdens de komende legislatuur een gepaste uitvoering van deze notie mogelijk te maken, verzoekt de Minister de Federale raad voor verpleegkunde, de Hoge raad van artsen-specialisten en van huisartsen en de Fédérale raad voor de apothekers om een idealiter geconsolideerd advies omtrent de mogelijke invulling van deze voorschijfbevoegdheid, zowel op vlak van draagwijdte als op vlak van voorwaarden. De Minister vraagt de betrokkenheid van de Fédérale raad voor de apothekers gezien de expertise van diens leden op vlak van geneesmiddelen.

De minister vermeldt ook voor alle duidelijkheid dat de bevoegdheid van de verpleegkundig specialisten voor het voorschrijven van geneesmiddelen en gezondheidsproducten reeds is verankerd via het koninklijk besluit van 14 april 2024 tot vaststelling van de klinische activiteiten en medische handelingen die de verpleegkundig specialist kan uitoefenen en de voorwaarden waaronder de verpleegkundig specialist deze kan uitoefenen. De gevraagde oefening heeft met andere woorden in de eerste plaats betrekking op verpleegkundigen verantwoordelijk voor algemene zorg, waarbij al dan niet een differentiatie wordt gemaakt met gespecialiseerde verpleegkundigen (cfr. huidige BBTs-BBKs), alsook een eventuele beperkte bevoegdheid voor basisverpleegkundigen.

Een gemengde werkgroep van de Federale Raad voor de Verpleegkunde, de Hoge Raad van Specialisten en Huisartsen en de Federale Raad voor de Apothekers werd opgericht om tegemoet te

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025	FRV/2025/ADVIES-02

place pour répondre à la demande d'avis du Ministre Vandebroucke. Ce groupe de travail mixte est composé de 6 membres (dont le Président) de chaque Conseil.

Le groupe de travail mixte a émis une première proposition pour la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux.

Avis CFAI

Le Conseil Fédéral de l'Art Infirmier émet le présent avis à la demande du Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique.

Le groupe de travail mixte composé de membres, du Conseil supérieur des médecins spécialistes et des médecins généralistes, du Conseil fédéral des pharmaciens et du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier, concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux a travaillé sur une matrice qui prend en compte :

- la prescription autonome de l'infirmier responsable de soins généraux :
 - après la formation initiale
 - après une formation complémentaire spécifique (dans l'attente que cette formation complémentaire soit incluse dans la formation initiale)
- la prescription qui peut s'effectuer s'il existe une relation permanente avec un médecin :
 - après la formation initiale
 - après une formation complémentaire spécifique (dans l'attente que cette formation complémentaire soit incluse dans la formation initiale)

Une première proposition du groupe de travail mixte concerne la prescription autonome de médicaments et de produits de santé par

komen aan het verzoek om advies van Minister Vandebroucke. Deze gemengde werkgroep bestaat uit 6 leden (waaronder de voorzitter) van elke Raad.

De gemengde werkgroep heeft een eerste voorstel gedaan voor het voorschrijven van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg.

Advies FRV

De Federale Raad voor Verpleegkunde brengt dit advies uit op verzoek van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

De gemengde werkgroep bestaande uit leden van de Hoge Raad van Specialisten en Huisartsen, de Federale Raad voor de Apothekers en van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg, heeft gewerkt aan een matrix die rekening houdt met:

- het autonoom voorschrijven door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg:
 - na de basisopleiding
 - na een specifieke aanvullende opleiding (in afwachting van opname van deze aanvullende opleiding in de basisopleiding)
- het voorschrijven dat kan worden uitgevoerd indien er een permanente relatie met een arts bestaat:
 - na de basisopleiding
 - na een specifieke aanvullende opleiding (in afwachting van opname van deze aanvullende opleiding in de basisopleiding)

Een eerste voorstel van de gemengde werkgroep betreft het autonoom voorschrijven van

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025	FRV/2025/ADVIES-02

l'infirmier responsable de soins généraux, tel que décrit par le profil professionnel et de compétence de l'infirmier responsable de soins généraux (avis CFAI 2024-04 du 10/09/2024), après sa formation initiale (voir le texte du 03/03/2025 en annexe). Le Conseil Fédéral de l'Art Infirmier valide et recommande au Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique de mettre en œuvre cette proposition.

Le Conseil Fédéral de l'Art Infirmier souhaite apporter les précisions suivantes au texte du groupe de travail mixte :

1. Prescription autonome par l'infirmier responsable de soins généraux après sa formation initiale

Comme le précise l'article 46 de la loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions des soins de santé, les soins infirmiers comprennent l'observation, l'indentification, l'évaluation et l'établissement de l'état de santé sur les plans psychique, physique et social du patient/client¹

Autoriser l'infirmier responsable de soins généraux à prescrire de manière autonome permet de reconnaître son expertise dans ces domaines et d'assurer la qualité des soins. D'autant qu'il est déjà impliqué dans l'élaboration des prescriptions notamment pour le matériel de soins de plaies, l'accompagnement des patients diabétiques, ... et ce dans tous les contextes possibles.

La formation de l'infirmier responsable de soins généraux au niveau 6 du cadre européen des certifications pour l'éducation et la formation

geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg, zoals beschreven in het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg (FRV advies 2024-04 van 10/09/2024), na de basisopleiding (zie bijgevoegde tekst van 03/03/2025). De Federale Raad voor Verpleegkunde keurt dit goed en beveelt aan dat de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid dit voorstel uitvoert.

De Raad wenst de volgende verduidelijkingen aan te brengen bij de tekst van de gemengde werkgroep:

1. Autonomo voorschrift door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg na hun basisopleiding

Zoals bepaald in artikel 46 van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, omvat de verpleegkundige zorg de observatie, identificatie, evaluatie en vaststelling van de gezondheidstoestand van de patiënt/cliënt⁵ op psychisch, fysiek als sociaal vlak.

Het toestaan van het autonoom voorschrijven door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg, betekent de erkenning van zijn expertise op deze gebieden en zorgt voor de kwaliteit van de zorg. Des te meer omdat hij reeds betrokken is bij het opstellen van voorschriften, met name voor wondzorgmateriaal, de begeleiding van diabetespatiënten, ... en dit in alle mogelijke contexten.

De opleiding van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg op niveau 6 van het Europees kwalificatiekader voor levenslang

¹ Patient/client : Chaque individu ou groupe et leur entourage qui font appel à ou entrent en considération pour des soins (infirmiers)

⁵ Patiënt/cliënt: Elk individu of groep en hun omgeving die een beroep doen op of in aanmerking komen voor (verpleegkundige) zorg

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025	FRV/2025/ADVIES-02

tout au long de la vie apporte les savoirs, les aptitudes et les compétences requises pour la prescription autonome des médicaments et produits de santé repris dans la proposition de texte du 03/03/2025 du groupe de travail mixte.

Le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux reprend l'ensemble de ces éléments dans la définition de l'infirmier responsable de soins généraux (avis du CFAI 2024-04 du 10/09/2024) :

« L'infirmier responsable de soins généraux est un professionnel des soins de santé, qui exerce de manière autonome la totalité de l'art infirmier tel que décrit dans la Loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions des soins de santé, article 46. L'infirmier responsable de soins généraux exerce cet art dans tous les secteurs des soins de santé, vis-à-vis d'individus, familles ou communautés à tous les âges de la vie, en vue de promouvoir la santé, de prévenir la maladie, de soulager leur souffrance, d'accompagner le traitement et le vécu de celle-ci qu'elle soit aiguë ou chronique, de soutenir les individus présentant des capacités réduites, ou d'accompagner les mourants et le processus de deuil.

Dans l'exercice de son art, l'infirmier responsable de soins généraux s'intéresse, à l'expérience de santé ou de vie des patients/clients et à leur perception de la maladie du traitement et des soins, en lien avec leur environnement, leurs objectifs de vie. L'infirmier responsable de soins généraux vise à promouvoir l'humanisation des patient/client, c'est-à-dire à dispenser des soins personnalisés visant à maintenir ou restaurer leur intégrité, leur autonomie et leur dignité.

Pour atteindre cet objectif, l'infirmier responsable de soins généraux a une vision

leren biedt de kennis, vaardigheden en competenties die nodig zijn voor het autonoom voorschrijven van geneesmiddelen en gezondheidsproducten opgenomen in het tekstvoorstel van 03/03/2025 van de gemengde werkgroep.

Het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg omvat al deze elementen in de definitie van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg (advies van de FRV 2024-04 van 10/09/2024):

“De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg is een gezondheidszorgberoepen, die op autonome wijze de verpleegkunde in zijn totaliteit uitoefent zoals beschreven in Artikel 46 van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen. De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg oefent deze professie uit in alle sectoren van de gezondheidszorg, ten aanzien van individuen, gezinnen en gemeenschappen van alle leeftijden, met als doel de gezondheid te bevorderen, ziekte te voorkomen, lijden te verlichten en te herstellen, patiënten/cliënten en hun omgeving tijdens een acute of chronische behandeling te begeleiden, individuen met verminderde capaciteiten te ondersteunen en stervenden en hun omgeving te begeleiden

Binnen de uitoefening van de verpleegkunde, richt de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg zich op de gezondheids- of levenservaring, de beleving van ziekte, behandeling en zorg van de patiënten/cliënten, in relatie tot hun omgeving en hun levensdoelen. De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg heeft tot doel de humanisering van de patiënt/cliënt te bevorderen, dat wil zeggen het bieden van gepersonaliseerde zorg gericht op het behouden of herstellen van hun integriteit, hun autonomie en hun waardigheid.

Om dit doel te bereiken heeft de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg een

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>
CFAI/2025/AVIS-02	FRV/2025/ADVIES-02

11/03/2025

holistique de la santé. Il considère celle-ci comme un processus menant chaque patient/client à approcher son plein potentiel et la meilleure qualité de vie possible, telle que définie par le patient/client lui-même. Il tend vers la considération et l'acceptation inconditionnelle du patient/client et l'adaptation à celle-ci. »

Le Conseil Fédéral de l'Art Infirmier rappelle également la compétence contributive pour « Prescrire les médicaments, les produits de santé et assurer le suivi de la situation » et les indicateurs d'acquisition de cette compétence requis et mentionnés dans le profil :

- *Repère les situations nécessitant une intervention médicamenteuse ou un produit de santé.*
- *Initie les interventions non-médicamenteuses susceptibles d'augmenter l'efficacité du traitement médicamenteux ou d'en réduire la durée.*
- *Evalue les facteurs susceptibles de favoriser ou limiter l'efficacité d'un médicament.*
- *Evalue les contre-indications.*
- *Evalue les risques liés à une polymédication.*
- *Rédige la prescription conformément aux règles en vigueur.*
- *Informe le patient/client sur le médicament, ses effets attendus, le comportement souhaité.*
- *Informe le patient/client sur les effets secondaires et le comportement permettant de les prévenir ou d'y faire face.*
- *Discute avec le patient/client des éventuelles adaptations à prévoir dans son mode de vie et des impacts économiques ou autres impacts possibles.*
- *Obtient le consentement du patient/client ou cherche des alternatives acceptables par le patient.*
- *Etablit un calendrier de suivi.*

holistische kijk op gezondheid. Hij ziet gezondheid als een proces waarbij elke patiënt/cliënt zijn volledig potentieel benut en de best mogelijke kwaliteit van leven nastreeft, zoals gedefinieerd door de patiënt/cliënt zelf. De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg verleent zorg vanuit een onvoorwaardelijke aandacht en acceptatie van het individu.”

De Federale Raad voor Verpleegkunde herinnert ook aan de deelcompetentie “Geneesmiddelen en gezondheidsproducten voor te schrijven en de situatie controleren” en de indicatoren voor het verwerven van deze vaardigheid die vereist zijn en vermeld worden in het profiel:

- *Identificeert situaties die een geneesmiddel of gezondheidsproduct vereisen.*
- *Initieert niet-medicamenteuze interventies die de effectiviteit van de geneesmiddelenbehandeling kan verhogen of de duur ervan kan verkorten.*
- *Evalueert de factoren die de werkzaamheid van een geneesmiddel kunnen bevorderen of beperken.*
- *Evalueert contra-indicaties.*
- *Beoordeelt de risico's die gepaard gaan met polymedicatie.*
- *Stelt het voorschrift op volgens de geldende regels.*
- *Informeert de patiënt/cliënt over het geneesmiddel, de verwachte effecten en het gewenste gedrag.*
- *Informeert de patiënt/cliënt over bijwerkingen en hoe deze te voorkomen of ermee om te gaan.*
- *Besprekt met de patiënt/cliënt welke aanpassingen in zijn levensstijl nodig zijn en wat de mogelijke economische of andere gevolgen zijn.*
- *Verkrijgt toestemming van de patiënt/cliënt of zoekt naar alternatieven die aanvaardbaar zijn voor de patiënt.*
- *Stelt een follow-up schema op.*

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025	FRV/2025/ADVIES-02

- *Identifie les signes d'un effet positif ou d'une complication liée à un médicament ou un produit de santé et adapte sa prescription si nécessaire.*
- *Informe le médecin traitant du patient/client.*

Comme précisé dans l'arrêté royal du 18 juin 1990² et la loi qualité du 22 avril 2019³, l'infirmier responsable de soins généraux doit disposer de la compétence, de la formation et/ou de l'expérience qui est nécessaire pour exécuter correctement et en toute sécurité la prescription des médicaments et des produits de santé. Le portfolio de l'infirmier responsable de soins généraux doit contenir les données nécessaires démontrant qu'il dispose des compétences et de l'expérience nécessaire comme précisé dans la loi qualité susmentionnée.

La prescription des médicaments par l'infirmier responsable de soins généraux doit être rédigée de façon électronique selon les mêmes règles établies pour la prescription par le médecin.

La prescription de médicaments et des produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux doit permettre le remboursement au patient par l'assurance soins de santé suivant les mêmes règles établies pour la prescription par le médecin.

- *Signaleert tekenen van een positief effect of complicatie ten gevolge van een geneesmiddel of gezondheidsproduct en past zijn voorschrift aan indien nodig.*
- *Informeert de behandelende arts van de patiënt/cliënt.*

Zoals gespecificeerd in het koninklijk besluit van 18 juni 1990⁶ en de kwaliteitswet van 22 april 2019⁷, moet de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg beschikken over de competentie, de opleiding en/of de ervaring die nodig is om de voorschriften van geneesmiddelen en gezondheidsproducten correct en veilig uit te voeren. Het portfolio van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg moet de nodige gegevens bevatten die aantonen dat zij/hij beschikt over de vereiste bekwaamheid en ervaring, zoals gespecificeerd in de hierboven genoemde kwaliteitswet.

Het voorschrijven van geneesmiddelen door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg moet elektronisch worden opgesteld volgens dezelfde regels die gelden voor het voorschrijven door de arts.

Het voorschrijven van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg moet de terugbetaling aan de patiënt door de zorgverzekering mogelijk maken volgens dezelfde regels die gelden voor het voorschrijven door de arts.

² Arrêté royal du 18 juin 1990 portant fixation de la liste des prestations techniques de l'art infirmier et de la liste des actes pouvant être confiés par un médecin ou un dentiste à des praticiens de l'art infirmier, ainsi que des modalités d'exécution relatives à ces prestations et à ces actes et des conditions de qualification auxquelles les praticiens de l'art infirmier doivent répondre

³ Loi du 22 avril 2019 relative à la qualité de la pratique des soins de santé

⁶ Koninklijk besluit van 18 juni 1990 houdende vaststelling van de lijst van de technische verpleegkundige verstrekkingen en de lijst van de handelingen die door een arts of een tandarts aan beoefenaars van de verpleegkunde kunnen worden toevertrouwd, alsmede de wijze van uitvoering van die verstrekkingen en handelingen en de kwalificatievereisten waaraan de beoefenaars van de verpleegkunde moeten voldoen

⁷ Wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025	FRV/2025/ADVIES-02

1.1. Prescription autonome de médicaments

Le groupe de travail mixte propose que les vaccins puissent être prescrits de façon autonome par l'infirmier responsable de soins généraux. Les différents vaccins sont énumérés dans le texte du groupe de travail mixte du 03/03/2025 (voir en annexe).

La prescription des vaccins concerne la prescription pour les enfants et les adultes à l'exclusion des femmes enceintes.

La préparation et l'administration de vaccins est déjà actuellement une prestation technique de l'art infirmier B1, c'est-à-dire qui ne requiert pas de prescription médicale (voir AR du 18 juin 1990). L'infirmier responsable de soins généraux est donc autonome pour la préparation et l'administration des vaccins.

En plus de son rôle d'information et de prévention, permettre la prescription autonome des vaccins par l'infirmier responsable de soins généraux contribuera à l'amélioration de la couverture vaccinale de la population comme le précise l'exposé des motifs de la loi du 18 mai 2024 modifiant la loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions des soins de santé.

Une attention particulière devra être portée sur les vaccins vivants atténués dont l'administration comporte plus de risques chez certains groupes particuliers de patients tels que les immunodéprimés.

Le Conseil Fédéral de l'Art Infirmier insiste sur l'obligation de vérifier le statut vaccinal du patient avant de prescrire un vaccin et d'enregistrer les vaccins administrés dans les applications correspondantes (Vaccinnet pour la Communauté flamande, Vaccicard pour la

1.1. Autonoom voorschrijven van geneesmiddelen

De gemengde werkgroep stelt voor dat vaccins autonoom zouden kunnen worden voorgeschreven door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg. De verschillende vaccins worden opgesomd in de tekst van de gemengde werkgroep van 03/03/2025 (zie bijlage).

De vaccinvoorschriften hebben betrekking op de vaccinatie van kinderen en volwassenen, met uitzondering van zwangere vrouwen.

De voorbereiding en toediening vaccins is momenteel al een technische verpleegkundige verstrekking B1, wat betekent dat daarvoor geen voorschrift van de arts nodig is. (zie KB van 18 juni 1990). De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg is dus autonoom in de voorbereiding en toediening van vaccins.

Naast zijn rol in informatie en preventie zal het toestaan van autonome vaccinatiervoorschriften door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg bijdragen aan de verbetering van de vaccinatiedekking van de bevolking, zoals vermeld in de memorie van toelichting bij de wet van 18 mei 2024 tot wijziging van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen.

Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan verzwakte levende vaccins, waarvan de toediening meer risico's met zich meebrengt voor bepaalde groepen patiënten, zoals immuungecompromitteerden.

De Federale Raad voor Verpleegkundige benadrukt de verplichting om de vaccinatiestatus van de patiënt te controleren voordat een vaccin wordt voorgeschreven en om de toegediende vaccins te registreren in de overeenkomstige applicaties (Vaccinnet voor de Vlaamse gemeenschap,

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025	FRV/2025/ADVIES-02

Région wallonne et la Région Bruxelles-capitale).

1.2. Prescription autonome de produits de santé

La liste des produits de santé pouvant être prescrit de façon autonome par l'infirmier responsable de soins généraux est reprise dans le texte du groupe de travail mixte du 03/03/2025 (voir en annexe).

Comment mentionné précédemment, la liste des produits de santé pouvant être prescrits de façon autonome permet de reconnaître l'expertise de l'infirmier responsable de soins généraux dans ces domaines et d'assumer pleinement son rôle autonome dans l'exécution des prestations techniques de l'art infirmier B1 qui ne requièrent pas de prescription médicale (voir AR du 18 juin 1990), comme par exemple :

- administration d'oxygène
- préparation, réalisation et surveillance de :
 - soins de plaies
 - soins aux stomies, plaies avec mèches et drains
- mesure de paramètres concernant les différentes fonctions biologiques
- mesure de la glycémie par prise de sang capillaire
- prélèvement de sang veineux ou de sécrétions et d'excrétions et prescription de leur analyse en laboratoire
- ...

2. **Collaboration avec le médecin et le pharmacien**

Un des rôles décrits dans le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux est celui de « Collaborateur » :

Vaccinatie voor de Waalse Gewest en voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

1.2. Autonoom voorschrijven van gezondheidsproducten

De lijst van gezondheidsproducten die autonoom kunnen worden voorgeschreven door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg, is opgenomen in de tekst van de gemengde werkgroep van 03/03/2025 (zie bijlage).

Zoals eerder vermeld, maakt de lijst van gezondheidsproducten die autonoom kunnen worden voorgeschreven, het mogelijk om de expertise van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg op deze gebieden te erkennen en haar volledige autonome rol te vervullen bij de uitvoering van technische verpleegkundige verstrekkingen B1 waarvoor geen voorschrift van de arts nodig is (zie KB van 18 juni 1990), zoals bijvoorbeeld:

- zuurstoftoediening
- voorbereiding, uitvoering van en toezicht op:
 - wondverzorging
 - de verzorging van stomata, wonden met wicken en drains
- meting van de parameters behorende tot de verschillende biologische functiestelsel
- meting van de glycemie door capillaire bloedafname
- bloedafname of staalafname en collectie van secreties en excreties en opdracht geven tot laboratoriumanalyse daarvan
- ...

2. **Samenwerken met de arts en apotheker**

Een van de rollen beschreven in het professionele profiel en de vaardigheden van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg is die van "Samenwerker":

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025	FRV/2025/ADVIES-02

« L'infirmier responsable de soins généraux assume de manière autonome la mission visant à prodiguer des soins dans une équipe interprofessionnelle. Il se base sur les connaissances en soins infirmiers, mais a aussi recours à des domaines de connaissances partagés avec d'autres professions actives dans et en dehors du secteur des soins.

Prodiguer des soins s'inscrit dans un travail d'équipe, où l'infirmier responsable de soins généraux partage son expertise, ses connaissances et ses compétences avec l'équipe interprofessionnelle. L'accent est mis sur la contribution à la qualité et à la continuité des soins via la concertation, la communication des informations et le transfert. »

Ce rôle de « collaborateur » avec le médecin et le pharmacien est importante dans le cadre de la prescription autonome de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux.

3. Prescription par l'assistant en soins infirmier

Le groupe de travail mixte estime que la formation de l'assistant en soins infirmiers qui se situe au niveau 5 du cadre européen des certifications pour l'éducation et la formation tout au long de la vie, niveau de formation inférieur à celui de l'infirmier responsable de soins généraux, n'apporte pas les compétences requises pour prescrire des médicaments et des produits de santé. La compétence de gérer des activités ou des projets techniques ou professionnels complexes, incluant des responsabilités au niveau de la prise de décisions dans des contextes professionnels ou d'étude imprévisibles est acquise au niveau 6, c'est-à-dire par l'infirmier responsable de soins généraux.

“De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg neemt autonoom de verpleegkundige opdracht op binnen een interprofessioneel team. Hij baseert zich op het verpleegkundig kennisdomein en maakt gebruik van kennisdomeinen die gedeeld worden in en buiten de zorgsector.

Zorg is een teamgebeuren waarbij de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg zijn deskundigheid, kennis en kundigheid deelt met het interprofessioneel team. De focus ligt op het bijdragen aan de kwaliteit en continuïteit van zorg middels overleg, rapportage en doorverwijzing.

Deze rol van “samenwerker” met de arts en apotheker is belangrijk in het kader van het autonoom voorschrijven van medicijnen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg.

3. Voorschrift van de basisverpleegkundige

De werkgroep is van mening dat de opleiding van de basisverpleegkundige, dat zich op niveau 5 van het Europees kwalificatieraamwerk voor levenslang leren bevindt, een lager opleidingsniveau is dan dat van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg en niet de vereiste competenties verschaft die nodig zijn om geneesmiddelen en gezondheidsproducten voor te schrijven. De competentie om complexe technische of professionele activiteiten of projecten te beheren, inclusief verantwoordelijkheden op het gebied van besluitvorming in onvoorspelbare professionele of opleidingssituaties, wordt verworven op niveau 6, namelijk door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg.

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025
	FRV/2025/ADVIES-02

Comparativement à l'infirmier responsable de soins généraux, deux autres éléments doivent également être pris en compte :

1. L'évaluation du degré de complexité est effectuée par l'infirmier responsable de soins généraux comme le précise le l'article 2, §3 de l'arrêté royal du 20 septembre 2023⁴

« L'évaluation initiale du degré de complexité est effectuée par l'infirmier responsable de soins généraux ou par le médecin lorsque l'infirmier responsable de soins généraux ne fait pas partie de l'équipe de soins. L'infirmier responsable de soins généraux ou le médecin assurent également, quand ils le jugent nécessaire, une réévaluation de la complexité de la situation. Cette évaluation initiale peut être effectuée par l'assistant en soins infirmier lorsqu'il s'agit de prestations techniques devant être réalisées pour une période de moins de 24 heures par l'assistant en soins infirmiers.

En tenant compte de l'état de santé du patient et du contexte de soins, l'assistant en soins infirmiers peut, dans les limites de ses compétences, commencer à effectuer les soins sur base d'un plan de soins infirmiers de référence et sans évaluation initiale par l'infirmier responsable des soins généraux ou le médecin lorsque l'infirmier responsable des soins généraux ne fait pas partie de l'équipe de soins. L'évaluation de l'état du patient par l'infirmier responsable des soins généraux et/ou le médecin suit dès que possible. »

Vergeleken met de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg, moeten nog twee andere elementen in overweging worden genomen:

1. De inschatting van de mate van complexiteit gebeurt door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg, zoals bepaald in artikel 2, §3 van het koninklijk besluit van 20 september 2023⁸

“De initiële inschatting van de mate van complexiteit gebeurt door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg of door de arts wanneer de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg geen deel uitmaakt van het zorgteam. De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg of de arts zorgen ook, wanneer ze dit nodig achten, voor een herbeoordeling van de complexiteit van de situatie. Deze initiële inschatting kan door de basisverpleegkundige worden uitgevoerd in geval van technische prestaties die gedurende een periode van minder dan 24 uur worden uitgevoerd door de basisverpleegkundige.

Rekening houdend met de gezondheidstoestand van de patiënt en de zorgcontext kan de basisverpleegkundige binnen de grenzen van zijn/haar bevoegdheden de zorg opstarten en dit op basis van een standaardverpleegplan en zonder de initiële evaluatie door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg of door de arts wanneer de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg geen deel uitmaakt van het zorgteam. De evaluatie van de toestand van de patiënt door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg en/of de arts volgt zo spoedig mogelijk.”

⁴ Arrêté royal du 20 septembre 2023 fixant la liste des prestations techniques de l'art infirmier relative à l'assistant en soins infirmiers, ainsi que leurs conditions d'exercice

⁸ Koninklijk besluit bepallende de lijst van de verpleegkundige technische verstrekkingen betreffende de basisverpleegkundige, alsmede hun uitoefeningsvoorwaarden

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux</i>	<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	
CFAI/2025/AVIS-02	11/03/2025	FRV/2025/ADVIES-02

2. Pour l'assistant en soins infirmiers, plusieurs prestations techniques de l'art infirmier requièrent une prescription médicale ou sont limitées lorsque qu'elles ne requièrent pas de prescription médicale :

- préparation, réalisation et surveillance de
 - soins de plaies sur des plaies stabilisées
 - soins aux stomies sur des plaies stabilisées, plaies avec mèches et drains sur des plaies stabilisées
- préparation et administration de vaccins

4. Suite des travaux du groupe de travail mixte

Le Conseil Fédéral de l'Art Infirmier recommande que les travaux du groupe de travail mixte se poursuivent :

- selon la matrice définie en tenant compte d'autres types de prescriptions par l'infirmier responsable de soins généraux
- afin de définir les types de prescriptions possibles par l'infirmier spécialisé

2. Voor de basisverpleegkundige vereisen meerdere technische verpleegkundige prestaties een voorschrift van de arts of zijn ze beperkt wanneer ze geen medisch voorschrift vereisen:

- voorbereiding, uitvoering van en toezicht op:
 - wondverzorging bij gestabiliseerde wonden
 - de verzorging van stomata bij gestabiliseerde wonden, wonden met wieken en drains bij gestabiliseerde wonden
- Voorbereiding en toediening van vaccins

4. Voortzetting van de werkzaamheden van de gemengde werkgroep

De Federale Raad voor Verpleegkunde beveelt aan dat de werkzaamheden van de gemengde werkgroep worden voortgezet:

- volgens de vastgelegde matrix en met inachtneming van andere soorten voorschriften door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg
- om de mogelijke voorschriften door de gespecialiseerde verpleegkundige te bepalen

Edgard Peters

*Président du Conseil fédéral de l'art infirmier
Voorzitter van de Federale Raad voor Verpleegkunde*

Annexe : Texte du groupe de travail mixte composé de membres du Conseil supérieur des médecins spécialistes et des médecins généralistes, du Conseil fédéral des pharmaciens et du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant la prescription de médicaments et de produits de santé par l'infirmier responsable de soins généraux

Bijlage: Tekst van de gemengde werkgroep bestaande uit leden van de Hoge Raad van Specialisten en Huisartsen, de Federale Raad voor de Apothekers en van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het voorschrift van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg

Dans le cadre de la réforme infirmière, la loi du 18 mai 2024 modifiant la loi relative à l'exercice des professions des soins de santé a inscrit dans la loi la compétence pour les praticiens de l'art infirmier de prescrire des médicaments et des produits de santé. Après avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier, le Roi détermine les modalités et les critères de qualification particuliers à cette fin. Après avis du Conseil Supérieur des Médecins Spécialistes et des Médecins Généralistes et du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier, le Roi détermine également les catégories de médicaments et de produits de santé qui peuvent ou non faire l'objet d'une prescription autonome.

Afin de mettre en œuvre de manière appropriée cette notion, le Ministre a demandé aux trois conseils de rendre un avis consolidé sur l'application possible de cette compétence de prescription, tant en ce qui concerne sa portée que ses conditions.

Cette demande concerne principalement les infirmiers responsables de soins généraux (IRSG), avec ou sans différenciation avec les infirmiers spécialisés, ainsi qu'une éventuelle compétence limitée pour les assistants en soins infirmiers.

Les infirmiers de pratique avancée ne sont pas concernés par cette demande d'avis, leurs compétences de prescrire ayant été réglées par l'AR du 14 avril 2024 fixant les activités cliniques et les actes médicaux que l'infirmier de pratique avancée peut exercer et les conditions selon lesquelles l'infirmier de pratique avancée peut les exercer.

Un groupe de travail mixte a été constitué avec des représentants des trois organes d'avis et s'est réuni à six reprises.

In het kader van de hervorming van het verpleegkundig beroep heeft de wet van 18 mei 2024 tot wijziging van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen de bevoegdheid voor beoefenaars van de verpleegkunde in de wet verankerd om geneesmiddelen en gezondheidsproducten voor te schrijven. De Koning bepaalt na advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde de nadere regels en de bijzondere kwalificatiecriteria hiertoe. Na advies van de Hoge Raad van Specialisten en Huisartsen en de Federale Raad voor Verpleegkunde bepaalt de Koning eveneens de categorieën van geneesmiddelen en gezondheidsproducten die al dan niet autonoom mogen worden voorgeschreven.

Om een gepaste uitvoering van dit idee mogelijk te maken, heeft de Minister de drie raden gevraagd om een geconsolideerd advies omtrent de mogelijke invulling van deze voorschrijfbevoegdheid, zowel op vlak van draagwijdte als op vlak van voorwaarden.

Deze aanvraag is principieel van toepassing op de verpleegkundigen verantwoordelijk voor algemene zorg (VVAZ), met al dan niet een differentiatie die wordt gemaakt met de gespecialiseerde verpleegkundigen, evenals een mogelijke beperkte bevoegdheid voor basisverpleegkundigen.

De verpleegkundig specialisten vallen niet onder deze adviesvraag, aangezien hun voorschrijfbevoegdheden zijn geregeld door het KB van 14 april 2024 tot vaststelling van de klinische activiteiten en medische handelingen die de verpleegkundig specialist kan uitoefenen en de voorwaarden waaronder de verpleegkundig specialist deze kan uitoefenen.

Een gemengde werkgroep werd opgericht met vertegenwoordigers van de drie adviesorganen en is zes keer bijeengekomen.

Actuellement, l'IRSG est déjà impliqué dans l'élaboration de prescriptions, des conseils sur les médicaments en vente libre, conseils concernant la vaccination, des conseils aux médecins sur le matériel de soins des plaies, ... et ce dans tous les contextes possibles (soins à domicile, cabinets de médecine générale, centres d'hébergement, hôpitaux, ...). Il est nécessaire de régulariser cette pratique au moyen d'un **cadre juridique et qualitatif clair**. L'exécution de ces prestations techniques de l'art infirmier ne nécessite pas de prescription médicale et est effectuée de manière autonome par l'IRSG.

Autoriser l'IRSG à prescrire de manière autonome le matériel de soins est une manière de reconnaître son expertise dans certains domaines tels que les soins de plaies ou l'accompagnement des patients diabétiques, et d'assurer la continuité de soins chez ces patients.

La prescription autonome des vaccins par l'IRSG contribuera à l'amélioration de la couverture vaccinale.

Le groupe de travail estime que la formation de l'assistant en soins infirmiers (AESI) qui se situe au niveau 5 du cadre européen des certifications pour l'éducation et la formation tout au long de la vie, niveau de formation inférieur à celle de l'IRSG, et avec une restriction de pratique dans les situations de soins complexes et une autonomie limitée, n'apporte pas les compétences requises pour prescrire des médicaments et des produits de santé. De plus, l'administration des vaccins est déjà une prestation technique de l'art infirmier autonome pour l'IRSG alors que les AESI nécessitent une prescription médicale. La compétence de gérer des activités ou des projets techniques ou professionnels complexes, incluant des responsabilités au niveau de la prise de décisions dans des contextes professionnels ou d'études imprévisibles est acquise au niveau 6, c'est-à-dire par l'IRSG.

Momenteel is de VVAZ reeds betrokken bij het opstellen van voorschriften, advies ivm OTC medicatie, advies ivm vaccinatie, het adviseren van artsen rond wondzorgmateriaal, en dit in alle mogelijke settings (thuiszorg, huisartsenpraktijken, WZC, ziekenhuizen, ...). Er is dus nood aan een regularisering van deze praktijk dmv een **duidelijk wettelijk en kwalitatief kader**. Het uitvoeren van deze technische verpleegkundige handelingen vereist geen medisch voorschrift en wordt autonoom uitgevoerd door de VVAZ.

Het toestaan van VVAZ om zelfstandig zorgmateriaal voor te schrijven, is een manier om zijn/haar expertise in specifieke domeinen zoals wondzorg of de begeleiding van diabetespatiënten te erkennen en om de continuïteit van zorg bij deze patiënten te waarborgen.

Het zelfstandig voorschrijven van vaccins door de VVAZ zal bijdragen aan de verbetering van de vaccinatiegraad.

De werkgroep is van mening dat de opleiding van de basisverpleegkundige (BV), dat zich op niveau 5 van het Europees kwalificatieraamwerk voor levenslang leren bevindt, een lager opleidingsniveau is dan dat van de VVAZ. Met een beperkte praktijk in complexe zorgsituaties en beperkte autonomie, biedt het niet de vereiste vaardigheden om geneesmiddelen en gezondheidsproducten voor te schrijven. Bovendien is het toedienen van vaccins al een autonome technische verpleegkundige verstrekking voor de VVAZ, terwijl de BV een medisch voorschrift nodig heeft. De competentie om complexe technische of professionele activiteiten of projecten te beheren, inclusief verantwoordelijkheden op het gebied van besluitvorming in onvoorspelbare professionele of opleidingsituaties, wordt verworven op niveau 6, namelijk door de VVAZ.

Les éléments ci-dessous sont une première réponse à la demande d'avis et concernent les médicaments et produits de santé qui pourront être prescrits de manière autonome et sans formation complémentaire. Cette proposition a été émise par les membres du groupe de travail représentant les 3 Conseils et sera soumise aux Plénières respectives.

De onderstaande elementen zijn een eerste antwoord op de adviesvraag en hebben betrekking op de geneesmiddelen en gezondheidsproducten die autonoom en zonder aanvullende opleiding kunnen worden voorgeschreven. Het onderstaande voorstel is gedaan door de leden van de werkgroep die de drie Raden vertegenwoordigen en zal worden voorgelegd aan de respectievelijke Plenaire vergaderingen.

Prescription autonome par l'IRSG

La liste des médicaments et produits de santé (ci-dessous) que l'IRSG peut prescrire de façon autonome ne nécessite pas de formation complémentaire. Comme précisé dans l'AR du 18 juin 1990¹, l'IRSG doit disposer de la compétence, de la formation et/ou de l'expérience qui est nécessaire pour exécuter correctement et en toute sécurité la prescription des médicaments et des produits de santé repris dans la liste ci-dessous.

La prescription des médicaments par l'IRSG doit être rédigée de façon électronique selon les mêmes règles établies pour la prescription par le médecin.

La prescription de médicaments et des produits de santé par l'IRSG doit permettre le remboursement au patient par l'assurance soins de santé suivant les mêmes règles établies pour la prescription par le médecin.

Autonoom voorschrift door de VVAZ

De lijst van geneesmiddelen en gezondheidsproducten (hieronder) die de VVAZ zelfstandig kan voorschrijven, vereist geen aanvullende opleiding. Zoals gespecificeerd in het KB van 18 juni 1990², moet de VVAZ beschikken over de competentie, de opleiding en/of de ervaring die nodig is om de voorschriften van de hieronder vermelde geneesmiddelen en gezondheidsproducten correct en veilig uit te voeren.

Het voorschrijven van geneesmiddelen door de VVAZ moet elektronisch worden opgesteld volgens dezelfde regels die gelden voor het voorschrijven door de arts.

Het voorschrijven van geneesmiddelen en gezondheidsproducten door de VVAZ moet de terugbetaling aan de patiënt door de zorgverzekering mogelijk maken volgens dezelfde regels die gelden voor het voorschrijven door de arts.

¹ Arrêté royal du 18 juin 1990 portant fixation de la liste des prestations techniques de l'art infirmier et de la liste des actes pouvant être confiés par un médecin ou un dentiste à des praticiens de l'art infirmier, ainsi que des modalités d'exécution relatives à ces prestations et à ces actes et des conditions de qualification auxquelles les praticiens de l'art infirmier doivent répondre

² Koninklijk besluit van 18 juni 1990 houdende vaststelling van de lijst van de technische verpleegkundige verstrekkingen en de lijst van de handelingen die door een arts of een tandarts aan beoefenaars van de verpleegkunde kunnen worden toevertrouwd, alsmede de wijze van uitvoering van die verstrekkingen en handelingen en de kwalificatievereisten waaraan de beoefenaars van de verpleegkunde moeten voldoen

1. Médicaments

Vaccination

Le groupe de travail exclut les femmes enceintes du public cible pour deux raisons :

- L'IRSG est peu en contacts avec ces femmes qui ont en principe toujours un suivi obstétrical assuré par le gynécologue-obstétricien ou/et par une sage-femme. L'utilité de les inclure n'est donc justifiable vu le peu de contact ;
- Les compétences de l'IRSG ne sont pas assez développées pour la prise en charge et le suivi des femmes enceintes comparé aux gynécologues-obstétriciens ou aux sages-femmes.

Les vaccins ciblés sont les vaccins saisonniers, le calendrier de base (et son évolution possible), et le vaccin contre la rage et le tétanos dans le cadre des soins de plaies.

Une attention particulière devra être portée sur les vaccins vivants atténués dont l'administration comporte plus de risques chez certains groupes particuliers de patients tels que les immunodéprimés.

Vaccination des enfants et des adultes (à l'exclusion des femmes enceintes) :

- Vaccins saisonniers
 - Grippe (Influenza)
 - Covid
- Calendrier vaccinal de base (dans le futur, la liste devra être adaptée en fonction de l'évolution du calendrier vaccinal de base)
 - Poliomyélite
 - Diphtérie
 - Tétanos
 - Coqueluche
 - Haemophilus influenza de type b

1. Geneesmiddelen

Vaccinaties

De werkgroep heeft zwangere vrouwen uitgesloten van hun doelgroep om twee redenen:

- De VVAZ heeft weinig contact met deze vrouwen, die in principe altijd een verloskundige opvolging hebben door de gynaecoloog /verloskundige en/of een vroedvrouw. Het nut om hen op te nemen is dus niet gerechtvaardigd gezien het weinige contact;
- De vaardigheden van de VVAZ zijn niet voldoende ontwikkeld voor de zorg en opvolging van zwangere vrouwen in vergelijking met gynaecologen/verloskundigen of vroedvrouwen.

De bedoelde vaccins zijn de seizoensgebonden vaccins, het basisvaccinatieschema (en de mogelijke evolutie daarvan) en het tetanus en rabiësvaccin in het kader van wondverzorging.

Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan verzwakte levende vaccins, waarvan de toediening meer risico's met zich meebrengt voor bepaalde groepen patiënten, zoals immuungecompromitteerden.

Vaccinatie van kinderen en volwassenen (met uitzondering van zwangere vrouwen):

- Seizoensvaccins
 - Griep (Influenza)
 - Covid
- Basisvaccinatieschema (in de toekomst moet de lijst worden aangepast aan de evolutie van het basisvaccinatieschema)
 - Poliomyelitis
 - Difterie
 - Tetanus
 - Kinkhoest
 - Haemophilus influenzae type b

- Hépatite B
- Rougeole
- Rubéole
- Oreillons
- Méningocoques ACWY
- Pneumocoques (+ hors calendrier vaccinal)
- Rotavirus (vaccin oral)
- Papillomavirus (HPV)

- Dans cadre des soins de plaies
 - Vaccin contre la rage
 - Vaccin contre le tétanos

Le groupe de travail insiste sur l'obligation de vérifier le statut vaccinal du patient avant de prescrire un vaccin et d'enregistrer les vaccins administrés dans les applications correspondantes (Vaccinnet pour la Communauté flamande, Vaccicard pour la Région wallonne et la Région Bruxelles-capitale).

- Hepatitis B
- Mazelen
- Bof
- Rubella
- Meningokokken (ACWY)
- Pneumokokken (+ buiten vaccinatieschema)
- Rotavirus (oraal vaccin)
- Papillomavirus (HPV)

- In het kader van wondzorg
 - Vaccin tegen hondsdolheid
 - Vaccin tegen tetanus

De werkgroep benadrukt de verplichting om de vaccinatiestatus van de patiënt te controleren voordat een vaccin wordt voorgeschreven en om de toegediende vaccins te registreren in de overeenkomstige applicaties (Vaccinnet voor de Vlaamse gemeenschap, Vaccicard voor de Waalse regio en voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

2. Produits de santé

Matériel de test et de mesure pour les patients diabétiques

Dans le cadre

- d'un trajet de soins diabète de type 2
- d'un programme d'autogestion pour les enfants et adolescents (par les infirmiers responsables de soins généraux des centres spécialisés)
- d'un programme d'autogestion pour les adultes (par les infirmiers responsables de soins généraux des centres spécialisés)

Matériel de test et de mesure :

- Glucomètre
- Porte lancette
- Tigarettes (glycémie, glycosurie, cétonurie)
- Lancettes

2. Gezondheidsproducten

Test- en meetmateriaal voor diabetespatiënten

In het kader

- van het zorgtraject type 2-diabetes
- van een begeleiding van zelfregulatie bij kinderen en adolescenten (door de verpleegkundigen verantwoordelijk voor algemene zorg in de gespecialiseerde centra)
- van een programma zelfregulatie voor volwassenen (door de verpleegkundigen verantwoordelijk voor algemene zorg in de gespecialiseerde centra)

Test- en meetmateriaal

- Bloedglucosemeter
- Lancethouder
- Glucosecontrolestrips (glycemie, glucosurie, ketonurie)
- Lancetten

<p>Selon les règles établies par l'INAMI Liste INAMI - Glucomètre-Tigettes-Lancettes</p>	<p>In overeenstemming met de regels van het RIZIV RIZIV-lijst - Bloedglucosemeter-Glucosecontrolestrips-Lancetten</p>
<p><u>Matériel de test et de mesure dans le cadre du trajet de soins de l'insuffisance rénale chronique</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tensiomètres <p>Selon les règles établies par l'INAMI Liste INAMI - Tensiomètres</p>	<p><u>Test- en meetmateriaal in het kader van het zorgtraject chronische nierinsufficiëntie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bloeddrukmeters <p>In overeenstemming met de regels van het RIZIV RIZIV-lijst - Bloeddrukmeters</p>
<p><u>Bas de contention</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prescription Annexe 94A 	<p><u>Steunkousen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorschrift Bijlage 94A
<p><u>Matériel d'oxygénothérapie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oxygénothérapie de courte durée uniquement dans le cadre de la prise en charge des patients palliatifs pour lesquels l'autorisation du médecin conseil n'est pas requise et suivant les règles de l'INAMI (cf. page de l'INAMI). 	<p><u>Zuurstoftherapie-apparatuur</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kortdurende zuurstoftherapie enkel in het kader van de zorg voor palliatieve patiënten waarin geen toestemming van de adviserende arts vereist is en volgens de regels van het RIZIV (zie pagina van het RIZIV).
<p><u>Matériel d'incontinence</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Matériel pour l'incontinence urinaire 	<p><u>Incontinentiemateriaal</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiaal voor urinaire incontinentie
<p><u>Matériel de stomie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Liste INAMI : <ul style="list-style-type: none"> ○ Collecteur auto-adhésif fermé, pourvu d'une plaque cutanée péristomiale ○ Collecteur d'urine auto-adhésif à vider avec une plaque cutanée péristomiale, muni d'un système anti-reflux intégré ○ Collecteur auto-adhésif fermé, pourvu d'une plaque cutanée péristomiale convexe/concave ○ Collecteur auto-adhésif à vider, pourvu d'une plaque cutanée péristomiale convexe/concave ○ Collecteur d'urine auto-adhésif à vider avec une plaque cutanée péristomiale convexe/concave, muni d'un système anti-reflux intégré 	<p><u>Stomamateriaal</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • RIZIV-lijst: <ul style="list-style-type: none"> ○ Gesloten zelfklevend opvangzakje, voorzien van een peristomale huidplaat ○ Ledigbaar zelfklevend urine-opvangzakje met peristomale huidplaat, voorzien van een geïntegreerd antirefluxsysteem ○ Gesloten zelfklevend opvangzakje, voorzien van een peristomale convexe/concave huidplaat ○ Ledigbaar zelfklevend opvangzakje, voorzien van een peristomale convexe/concave huidplaat ○ Ledigbaar zelfklevend urine-opvangzakje met peristomale convexe/concave huidplaat,

- Plaque cutanée péristomiale avec système de fixation pour le collecteur
- Plaque cutanée péristomiale convexe/concave avec système de fixation pour le collecteur
- Collecteur fermé avec système de fixation pour la plaque cutanée péristomiale
- Collecteur à vider avec système de fixation pour la plaque cutanée péristomiale
- Collecteur d'urine à vider avec système de fixation pour la plaque cutanée péristomiale et muni d'un système anti-reflux intégré
- Collecteur d'urine de nuit à vider (min. 1500 cc), muni d'un système anti-reflux intégré y compris le set de raccords, de conduits et de système de fixation, nécessaire
- Mini-collecteur d'urine à vider muni d'un système de fixation (par ex. anneau-clip), avec ou sans valve antireflux
- Conteneur d'urine à vider, y compris bouchon, 3 tubes avec connecteurs rotatifs, 3 adaptateurs universels et housse protectrice
- Poche de jambe à vider (min. 350 cc), muni d'un système anti-reflux intégré y compris le set de raccords, de conduits et de système de fixation, nécessaire
- Bouchon de fermeture interne, muni d'une plaque cutanée péristomiale
- Mini-poche adhésive fermée avec filtre
- Mini-poche avec plaque cutanée péristomiale et filtre intégré
- Plaque adhésive obturatrice avec filtre
- Set d'irrigation manuelle (avec minimum 1 cône et 20 poches d'irrigation)
- Poche d'irrigation à vider (y compris système de fixation)

- voorzien van een geïntegreerd antirefluxsysteem
- Peristomale huidplaat met bevestigingssysteem voor het opvangzakje
- Convexe/concave peristomale huidplaat met bevestigingssysteem voor het opvangzakje
- Gesloten opvangzakje, met bevestigingssysteem voor de peristomale huidplaat
- Ledigbaar opvangzakje met bevestigingssysteem voor de peristomale huidplaat
- Ledigbaar urine-opvangzakje met bevestigingssysteem voor de peristomale huidplaat en voorzien van een geïntegreerd antirefluxsysteem
- Ledigbare urine-opvangzakje voor gebruik 's nachts (min. 1500 cc), voorzien van een geïntegreerd antirefluxsysteem, inclusief de nodige set van koppelstukken, leidingen en bevestigingssysteem
- Ledigbaar mini-urinezakje met bevestigingssysteem (bv. opklikring), al dan niet met antirefluxklep
- Ledigbare urine-opvangcontainer, inclusief stop, 3 tubes met roterende connectoren, 3 universele adaptoren en beschermhoes
- Beenzak om te ledigen (min. 350 cc), voorzien van een geïntegreerd antirefluxsysteem, inclusief de nodige set van koppelstukken, leidingen en bevestigingssysteem
- Inwendige afsluitplug, voorzien van een peristomale huidplaat
- Gesloten zelfklevend minizakje met filter
- Minizakje met peristomale huidplaat en geïntegreerde filter
- Afsluitkleefplaat met filter
- Manuele irrigatieset (met minimum 1 conus en 20 irrigatiezakken)

- Ceinture de fixation réglable y compris la plaque de contention
- Pâte protectrice
- Poudre protectrice
- Film protecteur
- Anneau convexe/concave pour système collecteur en deux parties

- [Prescription Annexe 93](#)
- Spray / lingettes nettoyantes
- Crème et spray Daktarin® utilisés à chaque changement (préventif)
- Pansements hydrocolloïdes
- Crème corticoïde pour dermatite

- Ledigbare irrigatiezak (inclusief bevestigingssysteem)
- Regelbare bevestigingsgordel inclusief de steunplaat
- Bescherm pasta
- Bescherm poeder
- Bescherm film
- Convexe/concave ring voor tweedelig opvangsysteem

- [Voorschrift Bijlage 93](#)
- Remover spray of doekjes
- Daktarin® crème en spray gebruikt bij elke wissel (preventief)
- Hydrocolloïd verbanden
- Corticoïde crème bij dermatitis

Soins de plaies

- Produits de nettoyage
Par exemple, mais pas limité à :
 - NaCl 0,9% (eau physiologique)
 - Eau stérile
 - Nettoyant pour plaies (ex. Flamirins®)
- Agents anti-biofilm
Par exemple, mais pas limité à :
 - Prontosan® (polyhexanide 0,1% + bétaïne)
 - Iso-Betadine® Savon Germicide (PVP-I 7,5%)
- Désinfectants
Par exemple, mais pas limité à :
 - Produits contenant de l'iode (ex. iso-Betadine® Dermicum, Braunol®)
 - Produits contenant du chlore (ex. Chloramine® -T 0,5% dans H₂O, Dakin Cooper®)
 - Produits contenant de la chlorhexidine (ex. Hibitane® 0,05% dans H₂O, Hibidil®)
 - Acide acétique 0,5 à 2%

Wondzorg

- Reinigingsmiddelen
Bijvoorbeeld maar niet gelimiteerd tot:
 - NaCl 0,9% (fysiologisch water)
 - Steriel water
 - Wondreiner (bv. Flamirins®)
- Anti-biofilm middelen
Bijvoorbeeld maar niet gelimiteerd tot:
 - Prontosan® (polyhexanide 0,1% + betaïne)
 - Iso-Betadine® Germicide Zeep (PVP-I 7,5%)
- Ontsmettingsmiddelen
Bijvoorbeeld maar niet gelimiteerd tot:
 - Jodiumhoudende producten (bv. iso-Betadine® Dermicum, Braunol®)
 - Chloorhoudende producten (bv. Chloramine® -T0,5% in H₂O, Dakin Cooper®)
 - Chloorhexidinehoudende producten (bv. Hibitane® 0,05% in H₂O, Hibidil®)
 - Azijnzuur 0,5 tot 2%

- Pansements passifs
Par exemple, mais pas limité à :
 - Compresses de gaze
 - Pansements absorbants (ex. Zetuvit[®], Mesorb[®])
 - Super-absorbants (ex. Curea[®], Mextra[®], Vliwasorb[®])
 - Protectors de bords de plaie (ex. Cavilon[®] Spray, Cutimed[®] Protect)
 - Pansements non adhérents (ex. Jelonet[®], Cutticell[®] Classic, Adaptic[®])
 - Pansements en silicone (ex. Mepitel[®] One, Cutticell[®] Contact, Adaptic[®] Touch, Biatain[®] Contact)

- Pansements actifs
Par exemple, mais pas limité à :
 - Films en polyuréthane (ex. Opsite[®], Tegaderm[®])
 - Hydrogels en plaque ou semi-liquide (ex. Curafil[®], Hydrotac[®], Nu-gel[®], Intrasite[®] Gel, Purilon[®] Gel, Flamigel[®], Cutimed[®] Gel)
 - Pansement à détersion enzymatique (ex. Iruxol[®], Hyalo4 Start[®])
 - Hydrocolloïdes (ex. Comfeel[®], Duoderm[®], Suprasorb[®] H)
 - Pansements en mousse (ex. Mepilex[®], Allevyn[®], Biatain[®] Foam)
 - Pansements hydrofibre (ex. Aquacell[®], Exufiber[®], Durafiber[®], Suprasorb[®] Liquacell)
 - Alginate (ex. Kaltostat[®], Biatain[®] Alginaat, Tegaderm[®] Alginaat, Suprasorb[®] A, Algisite[®])

- Pansements antimicrobiens actifs non médicamenteux
Par exemple, mais pas limité à :
 - Pansements au miel médical (ex. L-Mesitran[®], Medihoney[®], Sanoskin[®] Melladerm, Algivon[®])
 - Enzyme-alginogel (ex. Flaminal[®] Hydro, Flaminal[®] Forte)

- Passieve wondverbanden
Bijvoorbeeld maar niet gelimiteerd tot:
 - Gaaskompressen
 - Absorberende verbanden (bv. Zetuvit[®], Mesorb[®])
 - Superabsorbers (bv. Curea[®], Mextra[®], Vliwasorb[®])
 - Wondrandbeschermers (bv. Cavilon[®] Spray, Cutimed[®] Protect)
 - Niet-inklevende verbanden (bv. Jelonet[®], Cutticell[®] Classic, Adaptic[®])
 - Siliconenverbanden (bv. Mepitel[®] One, Cutticell[®] Contact, Adaptic[®] Touch, Biatain[®] Contact)

- Actieve wondverbanden
Bijvoorbeeld maar niet gelimiteerd tot:
 - Polyurethaanfilms (bv. Opsite[®], Tegaderm[®])
 - Hydrogels in plaatvorm of half vloeibaar (bv. Curafil[®], Hydrotac[®], Nu-gel[®], Intrasite[®] Gel, Purilon[®] Gel, Flamigel[®], Cutimed[®] Gel)
 - Enzymatische debriderende producten (bv. Iruxol[®], Hyalo4 Start[®])
 - Hydrocolloïdalen (bv. Comfeel[®], Duoderm[®], Suprasorb[®] H)
 - Schuimverbanden (bv. Mepilex[®], Allevyn[®], Biatain[®] Foam)
 - Hydrofibre verbanden (bv. Aquacell[®], Exufiber[®], Durafiber[®], Suprasorb[®] Liquacell)
 - Alginate (bv. Kaltostat[®], Biatain[®] Alginaat, Tegaderm[®] Alginaat, Suprasorb[®] A, Algisite[®])

- Niet-medicamenteuze actieve antimicrobiële verbanden
Bijvoorbeeld maar niet gelimiteerd tot:
 - Honingverbanden (bv. L-Mesitran[®], Medihoney[®], Sanoskin[®] Melladerm, Algivon[®])
 - Enzyme-alginogel (bv. Flaminal[®] Hydro, Flaminal[®] Forte)

- Pansements médicamenteux
Par exemple, mais pas limité à :
 - Pansements à base d'iode (ex. iso-Betadine®, Braunol®, Inadine®, Iodosorb®)
 - Pansements à base d'argent (ex. Mepilex® Ag, Biatain® Ag, Aquacell® Ag, Tegaderm® Alginaat Ag, Silvercel®, Acticoat®, Flammazine®)
- [Prescription Annexe 3](#) pour une première période de traitement (max. 4 x 3 mois)

[Liste INAMI des pansements actifs remboursables](#)

Durant la première partie de ses discussions, le groupe de travail a fait une distinction entre la prescription, par l'IRSG, de médicaments et de produits de santé qui peuvent être prescrits de manière autonome après la formation initiale d'IRSG et la prescription de médicaments et de produits de santé pour lesquels une formation complémentaire spécifique sera nécessaire.

Le groupe de travail poursuivra ses travaux pour envisager les autres types de prescription, c'est-à-dire la prescription autonome par l'IRSG qui nécessite une formation complémentaire ainsi que la prescription qui peut s'effectuer s'il existe une relation permanente avec un médecin. Le groupe de travail envisagera également la prescription de médicaments et de produits de santé qui peut être effectuée par l'infirmier spécialisé.

- Medicamenteuze verbanden
Bijvoorbeeld maar niet gelimiteerd tot:
 - Verbanden met Jodium (bv. iso-Betadine®, Braunol®, Inadine®, Iodosorb®)
 - Verbanden met Zilver (bv. Mepilex® Ag, Biatain® Ag, Aquacell® Ag, Tegaderm® Alginaat Ag, Silvercel®, Acticoat®, Flammazine®)
- [Voorschrift Bijlage 3](#) voor een eerste behandelingsstermijn (max. 4 x 3 maanden)

[RIZIV-lijst van de terugbetaalbare actieve verbandmiddelen.](#)

Tijdens het eerste deel van zijn besprekingen heeft de werkgroep een onderscheid gemaakt tussen geneesmiddelen en gezondheidsproducten die zelfstandig kunnen worden voorgeschreven na de basisopleiding tot VVAZ en de voorschrijfbevoegdheid voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten waarvoor een specifieke aanvullende opleiding vereist zal zijn.

De werkgroep zal zijn werkzaamheden voortzetten om andere soorten voorschriften te overwegen, namelijk het autonome voorschrijven door de VVAZ dat aanvullende opleiding vereist, evenals het voorschrijven dat kan worden uitgevoerd als er een permanente relatie met een arts bestaat. De werkgroep zal ook het voorschrijven van geneesmiddelen en gezondheidsproducten dat kan worden uitgevoerd door de gespecialiseerde verpleegkundige overwegen.